

Nr 163.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
ändring i vissa delar av lagen om kommandomål; gi-
ven Stockholms slott den 5 mars 1937.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15)
om kommandomål.

Härigenom förordnas, att 1, 2 och 3 §§ lagen den 28 januari 1921 om kommandomål skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Såsom kommandomål enligt § 15 regeringsformen må handläggas regeringsärenden, som avse verkställighet i militärt hänseende av vad krigsmakten har att fullgöra på grund av lagar, författningar eller särskilda av Konungen i statsrådet fattade beslut.

Ej må — — — Konungen tillgängliga.

2 §.

Under iakttagande — — — personalens utbildning;
föreskrifter i övrigt för personalens utbildning och övningar ävensom för användningen av hästar, som legas för krigsmaktens behov;
fartygs rustande — — — extra förrättningar;
instruktioner för militär-, marin- och flygattachéer samt andra personer, som tilldelats särskilda uppdrag;
tillträde för — — — i statsrådet.

3 §.

Cheferna för lantförsvarets, sjöförsvarets och flygvapnets kommandoexpeditioner hava att lämna departementschefen biträde vid kommandomålets beredning till föredragning inför Konungen.

Vid beredning av kommandomål, som beröra mer än en försvarsgren, skall samarbete äga rum mellan vederbörande kommandoexpeditioner.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, fråga om vissa ändringar i lagen om kommandomål och anför därvid:

»Enligt § 15 första stycket regeringsformen förstås med kommandomål sådana mål, som Konungen i egenskap av högste befälhavare över krigsmakten till lands och sjöss omedelbarligen besörjer. Dessa mål må Konungen, då han själv för riksstyrelsen, avgöra i närvaro av chefen för det departement dit ärendet hör.

I § 15 andra stycket regeringsformen, vilket lagrum tillkom år 1921, stadgas, att genom en av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag bestämmas, vilka regeringsärenden må handläggas såsom kommandomål.

På grund av sistberörda stadgande har den 28 januari 1921 utfärdats den ännu gällande lagen om kommandomål.

De ändringar i lagen om kommandomål jag här ämnar föreslå sammanhänga närmast därmed, att genom 1936 års försvarsbeslut tillkommit, utöver de förut befintliga kommandoexpeditionerna, ytterligare en kommandoexpedition, flygvapnets. Särskilda utskottet vid 1936 års riksdag anförde i samband med tillstyrkandet av denna organisationsändring, att densamma syntes böra föranleda vissa ändringar i kommandolagen, samt att utskottet förutsatte att förslag härom i sinom tid komme att föreläggas riksdagen. Jämte de sålunda påkallade ändringarna i kommandolagen böra lämpligen vissa justeringar i lagen vidtagas i anledning därav, att efter lagens tillkomst flygvapnet inordnats i försvarssystemet som en tredje försvarsgren vid sidan av de båda äldre försvarsgrenarna, armén och marinen.

Lagändringarna äro således av formell art och avse icke någon ändring i de gällande föreskrifterna om vilka grupper av regeringsärenden som må handläggas och avgöras såsom kommandomål.

I anslutning till de sålunda anförda synpunkterna har jag låtit utarbета ett förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om kommandomål. Därvid har samarbete ägt rum med cheferna för de tre kommandoexpeditio-

nera. De ändringar, som upptagas i det nämnda lagförslaget, hänföra sig till följande lagrum i kommandolagen, nämligen 1 § första stycket samt 2 och 3 §§.

Ändringen i 1 § första stycket sammanhänger med flygvapnets tillkomst som självständig försvarsgren och innebär, att begreppet 'krigsmakten till lands och sjöss' ersatts av det mera omfattande begreppet 'krigsmakten'. I samband därmed föreslås en mindre rent redaktionell ändring av texten.

De i 2 § påkallade ändringarna hänföra sig likaledes till den tredje försvarsgrenens tillkomst, i det att dels uttrycket 'hästar, som legas för arméns eller marinens behov' utbyttis mot 'hästar, som legas för krigsmaktens behov' och dels jämte militär- och marinattachéer omnämnts även flygattachéer.

Vad slutligen beträffar 3 §, betingas de i denna paragraf ifrågasatta ändringarna av tillkomsten av flygvapnets kommandoexpedition, beträffande vilken i där omhandlade avseenden böra gälla samma bestämmelser som beträffande lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner.

Då de organisationsändringar som påkalla de ifrågavarande ändringarna i kommandolagen redan genomförts, synes den nya lagen böra träda i kraft genast efter utfärdandet.»

Föredraganden hemställer härefter, att ifrågavarande förslag till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tage Evers.